

NOVELA INSOLVENČNÍHO ZÁKONA: Dluhy zdravých a práceschopných neplatičů zaplatí všichni občané České republiky

Praha 16. 5. 2023 – Plošným zkrácením doby oddlužení z pěti let na tři roky riskuje vláda nedůvěru občanů, hrozbu morálního hazardu, deziluzi společnosti a její rozdělení na řádně splácející a neplatiče. V době, kdy se oznamují úsporná opatření, která mají pomoci omezit rozpočtový schodek, snižovat veřejný dluh a zlepšovat ekonomickou situaci země, je tohle to poslední, co by měla odpovědná vláda a parlament v současné době připustit.

Dluhy zdravých a práceschopných neplatičů zaplatí v případě plošného zkrácení oddlužení všichni občané České republiky. Shodli se na tom účastníci odborné diskuse pořádané InsolCentrem a Českou advokátní komorou. Proti tříletému oddlužení a zmírňování podmínek pro osvobození od dluhů se tak staví většina odborné právní i podnikatelské veřejnosti, a současně také většina starostů i občanů.

Vláda hledá úsporná opatření, ale novelou oddlužení rovnou odepíše 15 miliard korun

„Plošné zkrácení doby oddlužení bude jednoznačně unáhleným krokem politiků. V době, kdy vláda rozhoduje o škrtech a zvýšení nákladů občanů, připraví jednou novelou státní rozpočet o 15 miliard korun. O dalších 75 miliard korun přijdou soukromí věřitelé, tedy i živnostníci, kterým třeba nezaplatil dodavatel. Tyto peníze by mohli uhradit zadlužení lidé v produktivním věku, a navíc by jim to pomohlo v návratu do odpovědného života bez dluhů. Až si veřejnost uvědomí tuto realitu v plném rozsahu, ještě to zesílí její nedůvěru ve smysluplnost vládních opatření,“ varuje **Jarmila Veselá z InsolCentra** a dodává: *„Jestli si politici opravdu myslí, že si populistickými kroky získají občany, jsou na omylu. Ve chvíli, kdy lidé zjistí, že platí na úkor těch, kteří jsou zdraví a práceschopní, bude pozdě.“*

„Změnou parametrů oddlužení vzniknou dodatečné náklady, které se promítnou do cen produkce a dalších podmínek, jako jsou třeba úroky úvěrů. Současně dojde v ekonomice k dalšímu posílení očekávání a vzorců chování, že zadlužování není problém a v případě nutnosti se dluhy relativně snadno a rychle vyřeší, což bude determinovat budoucí chování ekonomických subjektů. Vedle toho se jedná o ekonomicky neodůvodněný plošný benefit pro všechny dlužníky na úkor věřitelů. Je potřeba zdůraznit, že se při nesplácení dluhů jedná vždy o selhání dlužníka, nikoliv věřitele,“ říká **Michal Kuděj z Centra restrukturalizace a insolvence Harryho Pollaka z fakulty podnikohospodářské na Vysoké škole ekonomické v Praze.**

Stát vysílá signál, že své závazky není potřeba platit. Nová pravidla představují morální hazard

„Jedná se již o několikáté legislativní opatření, které postupně snižuje míru uspokojení pohledávek věřitelů, a to bez jakékoliv kompenzace. Navrhované řešení navíc neřeší stávající sociální problém zadlužených občanů s mnohačetnými exekucemi, kteří na podmínky oddlužení nedosáhnou. Navrhovaná úprava tak pouze vysílá do budoucnosti signál věřitelům, že jejich pohledávky nebudou uspokojeny, čímž sníží dostupnost úvěrových prostředků.“ říká **Robert Němec, předseda České advokátní komory.** *„Nezbytná je spravedlnost a rovnováha*

mezi věřitelem a dlužníkem. Kontrola spravedlnosti dluhu má zajistit férové zacházení. Dluh ale zůstává závazkem, který by měl být plněn. V opačném případě jde o signál, že dluhy se nemusí platit,” říká Bohumil Havel, člen Legislativní rady vlády.

Institut oddlužení funguje dobře, je ale potřeba lidem říkat, aby vzali odpovědnost do svých rukou

„Jestli klesá počet zájemců o oddlužení, protože se jim vyplatí setrvat v šedé zóně nebo v exekucích, nevypovídá nic o tom, zda oddlužení funguje. Data ukazují, že u těch, co oddlužení využijí, funguje. Problém je motivace pro vstup těch, kdo nechtějí. Tady je potřeba, aby směrem k povinným dlužníkům promlouval stát, neziskové organizace a advokáti, kteří podávají návrhy na oddlužení,” říká předseda Rady expertů Asociace insolvenčních správců Michal Žižlavský. „Zdravý člověk v produktivním věku si dnes může rozložit splácení dluhů do 3 let, a ještě se mu 40 % odpustí. Když to nezvládne, může zaplatit ještě méně, jen musí poctivě pracovat a splácet své dluhy 5 let. Je to skutečně málo? Tuto otázku ať si položí každý sám, protože to, co nezaplatí dlužník, platíme my ostatní,” dodává.

Matky samoživitelky budou poškozeny

Ve společnosti se často hovoří o podpoře samoživitelů. To je skupina lidí, která by mohla být v novele zahrnuta mezi ohrožené skupiny, jako tomu je u seniorů a invalidů ve 2. a 3. stupni, kteří mají zkrácené oddlužení na tři roky od novely z roku 2019. Dopad na samoživitele je ale i druhotný, tedy, že i oni se stanou věřiteli. „Dlužníci platí často výživné až v průběhu oddlužení, protože jinak nedosáhnou na odpuštění části svých dluhů. Zamýšlené zkrácení doby oddlužení poškodí především matky samoživitelky, protože zkrátí dobu jejich ochrany z 60 na 36 měsíců. Sníží se počet zaručených splátek výživného pro jejich děti,” přidává nový pohled na věc **Michal Žižlavský**.

Podklady ke stažení naleznete na www.insolcentrum.cz:

- Stream z kulatého stolu 16.5.2023
- Tisková zpráva
- Infografika – celospolečenské dopady novely oddlužení